

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

5. juuni 2014*

Õigusalane koostöö tsiviilasjades — Määrus (EÜ) nr 40/94 ja määrus (EÜ) nr 44/2001 — Ühenduse kaubamärk — Määruse (EÜ) nr 40/94 artikli 93 lõige 5 — Rahvusvaheline pädevus kaubamärkide rikkumise asjades — Selle koha kindlaks tegemine, kus kahjustav sündmus on toimunud — Mitme isiku piiriülene osavõtt samast õigusvastasest teost

Kohtuasjas C-360/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesgerichtshofi (Saksamaa) 28. juuni 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 31. juulil 2012, menetluses

Coty Germany GmbH, varem Coty Prestige Lancaster Group GmbH,

versus

First Note Perfumes NV,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen, Euroopa Kohtu asepresident neljanda koja kohtuniku ülesannetes K. Lenaerts, kohtunikud M. Safjan (ettekandja), J. Malenovský ja A. Prechal,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. septembri 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Coty Germany GmbH, varem Coty Prestige Lancaster Group GmbH, esindajad: *Rechtsanwalt* K. Schmidt-Hern ja *Rechtsanwalt* U. Hildebrandt,
- First Note Perfumes NV, esindaja: *Rechtsanwalt* M. Dinnes,
- Saksamaa valitsus, esindajad: F. Wannek ja J. Kemper ning T. Henze,
- Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: A. Robinson,
- Šveitsi valitsus, esindaja: D. Klingele,
- Euroopa Komisjon, esindajad: F. Bulst ja M. Wilderspin,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

olles 21. novembri 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146) artikli 93 lõike 5 ja nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 5 punkti 3 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Coty Germany GmbH (edaspidi „Coty Germany”) (varem Coty Prestige Lancaster Group GmbH) ning First Note Perfumes NV (edaspidi „First Note”) vahelises kohtuvaidluses seoses väitega, et on rikutud ühenduse kaubamärki ning kõlvatu konkurentsi vastast seadust (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb) seeläbi, et asjaomase rikkumise esemeks olevaid kaupu on Belgias müüdud teatavale Saksa ettevõtjale, kes müüs need Saksamaal edasi.

Õiguslik raamistik

Määrus nr 40/94

- 3 Määruse nr 40/94 põhjenduses 15 on kirjas:

„ühenduse kaubamärkide kehtivust ja rikkumist käsitlevad otsused peavad jõustuma kogu ühenduses ja hõlmama kogu ühenduse territooriumi, sest ainult nii saab vältida vastuoluliste otsuste tegemist kohtutes ja [Siseturu Ühtlustamise Ametis (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (edaspidi „ühtlustamisamet”)] ning tagada, et ühenduse kaubamärgi ühtsust ei kahjustata; eeskirju, mis sisalduvad [27. septembri 1968. aasta] konventsioonis kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32, edaspidi „Brüsseli konventsioon”), kohaldatakse kõigi ühenduse kaubamärgiga seotud õigustoimingute suhtes, kui käesoleva määrusega ei nähta ette erandeid nimetatud eeskirjadest”.

- 4 Määruse artikli 9 „Ühenduse kaubamärgiga antavad õigused” lõiked 1 ja 3 näevad ette:

„1. Ühenduse kaubamärk annab omanikule selle kasutamise ainuõiguse. Omanikul on õigus takistada kõikidel kolmandatel isikutel kasutada kaubandustegevuse käigus ilma tema loata:

- a) kõiki tähiseid, mis on identsed ühenduse kaubamärgiga, kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks on registreeritud ühenduse kaubamärk;
- b) kõiki tähiseid, kui identsuse või sarnasuse tõttu ühenduse kaubamärgiga ning identsuse või sarnasuse tõttu ühenduse kaubamärgi ja tähisega kaitstud kaupade või teenustega on tõenäoline, et avalikkus võib need omavahel segi ajada; segiajamise tõenäosus hõlmab ka tõenäosust, et tähist seostatakse kaubamärgiga;
- c) kõiki tähiseid, mis on identsed või sarnased ühenduse kaubamärgiga, seoses kaupade või teenustega, mis ei ole sarnased nende kaupade ja teenustega, mille jaoks ühenduse kaubamärk on registreeritud, kui ühenduse kaubamärgil on ühenduses maine ja kui kõnealuse tähise kasutamine ilma tungiva põhjuseta tähendaks ühenduse kaubamärgi eristusvõime või maine ärakasutamist või kahjustamist.

[...]

3. Ühenduse kaubamärgiga antud õigused jõustuvad kolmandate isikute suhtes alates kuupäevast, mil avaldatakse kaubamärgi registreerimine. Siiski võib nõuda mõistlikku kompensatsiooni küsimustes, mis kerkivad esile pärast ühenduse kaubamärgi taotluse avaldamise kuupäeva ja mis oleksid pärast kaubamärgi registreerimise avaldamist kõnealuse avaldamise tõttu keelatud. Küsimusega tegelev kohus ei või teha sisulist otsust enne, kui registreerimine avaldatakse.”

5 Määruse artikli 14 lõige 2 sätestab:

„Käesolev määrus ei välista ühenduse kaubamärki käsitlevaid õigustoiminguid eelkõige tsiviilvastutust ja kõlvatut konkurentsi käsitleva siseriikliku õiguse alusel.”

6 Määruse nr 40/94 artikkel 90 „Kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise konventsiooni kohaldamine” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ühenduse kaubamärkide ja ühenduse kaubamärgi taotluste ning ühenduse kaubamärkide ja siseriiklike kaubamärkide põhjal algatatud samaaegsete ja üksteisele järgnevate kohtuasjade suhtes [Brüsseli konventsiooni], muudetud konventsioonidega Euroopa ühendustega liitunud riikide ühinemise kohta nimetatud konventsiooniga, nii konventsiooni tervikuna kui ka sellega ühinemise konventsioone nimetatakse edaspidi „kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise konventsiooniks”.

2. Artiklis 92 osutatud hagide ja nõuete menetlemisel:

a) ei kohaldata kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise konventsiooni artikleid 2, 4, artikli 5 lõikeid 1, 3, 4 ja 5 ning artiklit 24;

[...]”

7 Määruse artikli 91 lõige 1 sätestab:

„Liikmesriigid määravad oma territooriumil võimalikult väikese arvu siseriiklike esimese ja teise astme kohtuid, edaspidi „ühenduse kaubamärkide kohtud”, kes täidavad neile käesoleva määrusega pandud ülesandeid.”

8 Määruse artikli 92 „Õiguste rikkumise ja kehtivuse asjade kohtualluvus” kohaselt:

„Ühenduse kaubamärkide kohtute ainupädevusse kuuluvad:

a) hagid seoses ühenduse kaubamärkide õiguste rikkumisega ja, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud, hagid seoses õiguste rikkumise ohuga;

b) hagid tuvastamiseks, et õigusi ei ole rikutud, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud;

c) kõik hagid, mis algatatakse artikli 9 lõike 3 teises lauses osutatud toimingute põhjal;

d) vastuhagid ühenduse kaubamärgi tühistamiseks või kehtetuks tunnistamiseks artikli 96 kohaselt.”

9 Määruse nr 40/94 artikkel 93 „Rahvusvaheline kohtualluvus” näeb ette:

„1. Kui käesoleva määruse sätetest ning artikli 90 kohaselt kohaldatavate kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise konventsiooni sätetest ei tulene teisiti, alustatakse artiklis 92 osutatud hagide ja vastuhagide põhjal menetlust selle liikmesriigi kohtutes, kus on kostja alaline asukoht, või kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõtte.

2. Kui kostja alaline asukoht ega ka ettevõtte ei ole liikmesriigis, alustatakse nimetatud menetlusi selle liikmesriigi kohtutes, kus on hageja alaline asukoht, või kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõtte.

3. Kui kostjal ega ka hagejal ei ole sellist alalist asukohta ega ettevõtet, alustatakse menetlust selle liikmesriigi kohtus, kus on [ühtlustamisameti] asukoht.

[...]

5. Artiklis 92 nimetatud hagide ja nõuete, välja arvatud ühenduse kaubamärgi õiguste rikkumise tuvastamise hagide põhjal võib menetluse algatada ka selle liikmesriigi kohtutes, kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht või kus on sooritatud artikli 9 lõike 3 teises lauses osutatud toiming.”

10 Nimetatud määruse artikli 94 „Kohtualluvuse ulatus” lõige 2 näeb ette:

„Artikli 93 lõike 5 kohaselt pädev ühenduse kaubamärkide kohus on pädev üksnes selle liikmesriigi territooriumil toime pandud toimingute või nende ohu osas, kus nimetatud kohus asub.”

Määrus nr 44/2001

11 Määruse nr 44/2001 põhjendusest 2 ilmneb, et selle määruse eesmärk on kehtestada siseturu häireteta toimimise huvides „sätteid, millega ühtlustatakse eeskirjad kohtualluvuse konflikti kohta tsiviil- ja kaubandusasjades ning lihtsustatakse vorminõudeid, et käesoleva määrusega seotud liikmesriikide kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne [...]”

12 Määruse põhjendustes 11, 12 ja 15 on märgitud:

„(11) Kohtualluvuse eeskirjad peavad olema hästi etteaimatavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga ning seepärast peab kohtualluvus alati olema olema, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui kohtuvaidluse sisu või osapoolte autonoomia eeldab teistsugust seotust. Selleks et ühiseeskirjad oleksid läbipaistvamad ja et vältida kohtualluvuse konflikte, peab juriidilise isiku alaline asukoht olema autonoomselt määratletud.

(12) Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvusel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele.

[...]

(15) Harmoonilise kohtumõistmise huvides tuleb samaaegsete menetluste võimalust võimalikult vähendada ja tagada, et kahes liikmesriigis ei tehta vastuolulisi kohtuotsuseid [...]”

13 Kohtualluvuse eeskirjad on esitatud määruse II peatükis, selle artiklites 31–31.

14 Sama II peatüki 1. jagu „Üldsätted” sisaldab artiklit 2, mille lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määruse kohaselt kaevatakse isikud, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse nende kodakondsusest hoolimata.”

15 Määruse nr 44/2001 samasse jakku kuuluva artikli 3 lõige 1 sätestab:

„Isikuid, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, saab teise liikmesriigi kohtusse kaevata üksnes käesoleva peatüki 2.–7. jaos sätestatud korras.”

16 Määruse II peatüki 2. jakku pealkirjaga „Kohtualluvus erandjuhtudel” [mõiste „kohtualluvus erandjuhtudel” asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „valikuline kohtualluvus”] kuuluva artikli 5 punktis 3 on ette nähtud:

„Isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib teises liikmesriigis kaevata:

[...]

3) lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda.”

17 Sama määruse artikli 68 lõige 2 sätestab:

„Et käesolev määrus asendab liikmesriikidevahelistes suhetes Brüsseli konventsiooni sätteid, loetakse kõik viited nimetatud konventsioonile viideteks käesolevale määrusele.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

18 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Coty Germany, asukoht Mainz (Saksamaa), toodab ja turustab parfüüme ja kosmeetikatooteid. Talle kuulub ühenduse ruumiline kaubamärk (must/valge) nr 003788767, mis kujutab pudelit ja mis on registreeritud parfümeeriakaupadele.

19 Coty Germany turustab naiste parfüümi „Davidoff Cool Water Woman” vastavas värvilises ja seda kaubamärki kujutava märgisega pudelis.

20 First Note, kes on Oelegemis (Belgia) asuv äriühing, tegeleb lõhnaõlide hulgikaubandusega. 2007. aasta jaanuarikuu jooksul müüs ta parfüümi „Blue Safe for Women” Stefan P. Warenhandelile (edaspidi „Stefan P.”), kelle asukoht on Saksamaal. Eelotsusetaotlusest nähtub, et kauba tarnimine viimati nimetatud isikule toimus First Note’i asukohas Belgias ning seejärel müüs ta kauba Saksamaa territooriumil edasi.

21 Coty Germany – leides, et parfüümi müümine pudelis, mis on analoogiline temale kuuluval ühenduse kaubamärgil kujutatud pudeliga, kujutab endast kaubaõiguse rikkumist, õigusvastast võrdlevat reklaami ja kõlvatut kopeerimist – esitas First Note’i vastu hagi.

22 Hagi jäeti rahuldamata nii esimeses kohtuastmes kui apellatsioonikohtus. Apellatsiooniastmes tehtud otsuses järeldati, et Saksa kohtutel rahvusvaheline pädevus puudub. Coty Germany esitas Bundesgerichtshofile kassatsioonkaebuse. Kaebuse põhjenduseks tugines ta ühenduse kaubamärgile nr 003788767 ning asjaolule, et kõlvatu konkurentsi vastase seaduse kohaselt on selline äripraktika keelatud, ning teise võimalusena tugines ta juhul, kui selline väidete koos esitamine ei ole lubatud, esiteks ühenduse kaubamärgile, ning teiseks Saksa kõlvatu konkurentsi vastasele seadusele.

23 Neil asjaoludel otsustas Bundesgerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas määruse [...] nr 40/94 artikli 93 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, rikkumine on [asjaomase sätte] tähenduses pandud toime liikmesriigis (liikmesriik A), kui muus liikmeriigis (liikmesriik B) toime pandud teost osavõtmisega rikutakse kaubamärki esimeses liikmesriigis (liikmesriik A)?
2. Kas määruse [...] nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et kahjustava sündmuse toimumise koht on liikmesriik (liikmesriik A), kui lepinguvälise kahju kaasa toonud rikkumine, mis on menetluse ese või mille alusel esitatakse nõuded, on toime pandud muus liikmesriigis (liikmesriik B) ja seisneb osavõtus esimesena nimetatud liikmesriigis (liikmesriik A) toime pandud lepinguvälise kahju kaasa toonud rikkumisest (peamine süütegu)?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 24 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 40/94 artikli 93 lõikes 5 esitatud mõistet „selle liikmesriigi kohtud, kus rikkumine on toimunud” tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus kaubamärgiõiguse rikkumise objektiks olev kaup müüakse ja antakse üle teatava liikmesriigi territooriumil ning ostja müüb selle edasi muu liikmesriigi territooriumil, on viimati nimetatud riigi kohtud asjaomase sätte alusel pädevad lahendama kaubamärgirikkumisest tulenevat hagi, mis on esitatud esialgse müüja suhtes, kes ei ole liikmesriigis, mille kohtule hagi on esitatud, ise ühtki asjaomast tegu toime pannud.
- 25 Nagu eelotsusetaotlusest nähtub, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas määruse nr 40/94 artikli 93 lõikes 5 kasutatud mõistet „selle liikmesriigi kohtud, kus rikkumine on toimunud” tuleb tõlgendada analoogiliselt määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 3 esitatud mõistega „selle paiga kohus, kus kahjustav sündmus on toimunud”.
- 26 Sellega seoses tuleb märkida, et hoolimata põhimõttest, et määrus nr 44/2001 on ühenduse kaubamärki käsitlevatele hagidele kohaldatav, on selle määruse teatavate sätete kohaldamine menetlustele, mis on seotud määruse nr 40/94 artiklis 92 nimetatud hagide ja nõuetega, viimati nimetatud määruse artikli 90 lõike 2 alusel välistatud.
- 27 Seda välistamist arvestades tuleneb määruse nr 40/94 artikli 91 lõikes 1 ette nähtud ühenduse kaubamärkide kohtute pädevus arutada selle määruse artiklis 92 nimetatud hagnosisid ja nõudeid vahetult selles määruses ette nähtud eeskirjadest, mis, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 36 märkis, on määruses nr 44/2001 nimetatud eeskirjade suhtes *lex specialis*.
- 28 Täpsemini on määruse nr 40/94 artikli 90 lõike 2 ning artikli 92 alusel Brüsseli konventsiooni artikli 5 lõike 3 (millele vastab määruse nr 44/2001 artikli 5 punkt 3) kohaldamine ühenduse kaubamärgi rikkumisega seotud hagidele sõnaselgelt välistatud.
- 29 Sellega seoses tuleb märkida, et määruse nr 40/94 artikkel 93 näeb ette mitu rahvusvahelise kohtualluvuse alust.
- 30 Muu seas sätestab määruse nr 40/94 artikli 93 lõige 5 selle liikmesriigi kohtute pädevuse, kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht.

- 31 Mis puutub kõnealuse artikli 93 lõike 5 tõlgendamisse, siis tuleb käesoleva kohtuotsuse punktides 27 ja 28 märgitud arvestades selles sättes esitatud mõistet „selle liikmesriigi kohtute [pädevus], kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht” tõlgendada iseseisvalt määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 3 esitatud mõistest „selle paiga [kohus], kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda”.
- 32 Seetõttu ei ole määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 käsitleva Euroopa Kohtu praktika järgi tunnustatud seotuse aluste kahesus, nimelt põhjustava sündmuse koha ja kahju tekkimise koha alus (vt kohtuotsus Bier, 21/76, EU:C:1976:166, punkt 19, ja viimasena kohtuotsus Kainz, C-45/13, EU:C:2014:7, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika) automaatselt asjakohane määruse nr 40/94 artikli 93 lõikes 5 esitatud mõiste „selle liikmesriigi kohtute [pädevus], kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht” tõlgendamisel.
- 33 Selle kindlaks tegemiseks, kas viimati nimetatud sätte iseseisev tõlgendamine viib siiski seotuse aluste sellise kahesuse tunnustamiseni, tuleb vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale võtta arvesse mitte üksnes selle sätte sõnastust, vaid ka selle konteksti ja eesmärki.
- 34 Mis puutub määruse nr 40/94 artikli 93 lõike 5 sõnastusse, siis viitab mõiste „selle liikmesriigi kohtute [pädevus], kus rikkumine on toimunud”, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 31 märkis, rikkumise toimepanija aktiivsele käitumisele. Seetõttu viitab selles sättes ette nähtud seotuse alus liikmesriigile, kus on toimunud või võib toimuda väidetav kahju tekitamine, mitte liikmesriigile, kus tekkis kahju.
- 35 Samuti tuleb märkida, et kõnealuse artikli 93 lõikel 5 põhinev kohtualluvus selle alusel, kus väidetav rikkumine avaldab mõju, oleks vastuolus määruse artikli 94 lõike 2 sõnastusega, mis piirab asjaomase artikli 93 lõikes 5 ette nähtud ühenduse kaubamärkide kohtute pädevust üksnes selle liikmesriigi territooriumil toime pandud toimingutele või nende ohule, kus asub kohus, kelle poole on pöördutud.
- 36 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 28 ja 29 on pealegi märkinud, kinnitavad määruse nr 40/94 nii ettevalmistavad materjalid kui kontekst liidu seadusandja tahet kalduda kõrvale määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 3 ette nähtud eeskirjast, kuna see pädevusnorm tundus ebapiisav, et lahendada ühenduse kaubamärgi rikkumisega seotud erilisi probleeme.
- 37 Seetõttu võib määruse nr 40/94 artikli 93 lõike 5 alusel kohtualluvust omistada üksnes selle liikmesriigi ühenduse kaubamärkide kohtutele, kus kostja pani väidetava õigusvastase teo toime.
- 38 Eeltoodud arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 40/94 artikli 93 lõikes 5 esitatud mõistet „selle liikmesriigi kohtud, kus rikkumine on toimunud” tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus kaubamärgiõiguse rikkumise objektiks olev kaup müüakse ja antakse üle teatava liikmesriigi territooriumil ning ostja müüb selle edasi muu liikmesriigi territooriumil, ei võimalda see säte määrata kindlaks kaubamärgirikkumisest tuleneva hagi arutamise pädevust, mis on esitatud esialgse müüja suhtes, kes ei ole liikmesriigis, mille kohtule hagi on esitatud, ise ühtki asjaomast tegu toime pannud.

Teine küsimus

- 39 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et väite korral ühenduse kaubamärgiga kaitstud tähist õigusvastaselt kasutava võrdleva reklaami ja selle kõlvatu kopeerimise kohta, mis on selle liikmesriigi kõlvatu konkurentsi vastases seaduses, mille kohtu poole on pöördutud, keelatud, võimaldab see säte määrata kindlaks sellel siseriiklikul seadusel põhineva vastutuse tuvastamise hagi arutamise pädevuse, mis on esitatud muus liikmesriigis asuva ühe oletatava toimepanija suhtes, kes on pannud asjaomase rikkumise väidetavalt toime viimati nimetatud liikmesriigis.

- 40 Sellega seoses tuleb märkida, et määruse nr 40/94 artikli 14 lõige 2 näeb sõnaselgelt ette, et ühenduse kaubamärki käsitlevaid hagisid võib esitada tsiviilvastutust ja kõlvatu konkurentsi vastase siseriikliku seaduse alusel.
- 41 Need hagid ei kuulu ühenduse kaubamärkide kohtute pädevusse. Selliste hagide arutamise pädevust ei reguleeri seega määrus nr 40/94. Seetõttu tuleb kõlvatu konkurentsi vastase siseriikliku seaduse alusel esitatud hagide arutamise pädevus kindlaks teha määruse nr 44/2001 sätete alusel.
- 42 Nii on kõlvatut konkurentsi käsitleva siseriikliku seaduse alusel esitatud nõude osas selle kohtu pädevuse kindlaks määramisel, kelle poole on pöördutud, kohaldatav määruse nr 44/2001 artikli 5 punkt 3.
- 43 Määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tõlgendamise osas tuleb kõigepealt meenutada, et selle määruse sätteid tuleb tõlgendada iseseisvalt, võttes arvesse määruse süsteemi ja eesmärgi (kohtuotsus Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Üksnes erandina määruse nr 44/2001 artikli 2 lõikes 1 sätestatud üldisest põhimõttest, mis määrab kohtualluvuse selle liikmesriigi kohtutele, mille territooriumil on kostja alaline elukoht, näeb määruse II peatüki 2. jagu ette teatava hulga valikulisi kohtualluvusi, mille hulgas esineb ka määruse artikli 5 punktis 3 sätestatud kohtualluvus (kohtuotsus Melzer, EU:C:2013:305, punkt 23).
- 45 Kuna kohtualluvuse määramisel selle paiga järgi, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda, on tegemist valikulise kohtualluvusega, tuleb seda tõlgendada kitsalt ning tõlgendus ei tohi minna kaugemale kõnealusel määruses otseselt ette nähtud juhtudest (kohtuotsus Melzer, EU:C:2013:305, punkt 24).
- 46 Siiski tuleb ka märkida, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 3 kasutatud väljendis „paik, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda” on peetud silmas nii kahju tekkimise kui ka kahju põhjustanud sündmuse toimumise paika, millest tulenevalt võib kostjat hageja valikul kaevata kas ühe või teise asjaomase paiga kohtusse (kohtuotsus Melzer, EU:C:2013:305, punkt 25).
- 47 Selles osas on väljakujunenud kohtupraktikas leitud, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 3 ette nähtud kohtualluvuse eeskiri põhineb vaidluse ning kahjustava sündmuse toimumise või toimuda võimise koha kohtu vahelisel eriti tihedal seotusel, mis õigustab sellele kohtule pädevuse andmist korrahase õigusemõistmise tagamise ja menetluse otstarbeka korraldamise põhjustel (kohtuotsus Melzer, EU:C:2013:305, punkt 26).
- 48 Kuna käesoleva otsuse punktis 46 meenutatud kohtupraktikas tunnustatud seotustest ühe kindlaks tegemisega peaks olema võimalik määrata kindlaks selle kohtu pädevus, kes on objektiivselt parimas kohas hindamaks, kas kostja vastutust tingivad asjaolud esinevad, siis tuleb sellest järeldada, et õiguspäraselt saab pöörduda üksnes selle paiga kohtu poole, kus on täidetud asjaomane seotuse alus (vt selle kohta kohtuotsused Folien Fischer ja Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, punkt 52, ning Melzer, EU:C:2013:305, punkt 28).
- 49 Mis puutub põhjustava sündmuse toimumise paika, siis nähtub eelotsusetaotlusest, et väidetava kahju on tekitanud mitu isikut ning ainus põhikohtuasja kostja First Note pani vastava teo toime üksnes Belgias ning seetõttu paigas, mis väljub selle kohtu pädevusest, kellele on tema suhtes hagi esitatud.
- 50 Euroopa Kohus on aga juba sedastanud, et asjaoludel, kus vaid ühe väidetava kahju oletatava tekitaja vastu on pöördutud kohtusse, mille tööpiirkonnas viimane ei ole tegu toime pannud, ei ole alust leida, et kahju põhjustanud sündmus on leidnud aset selle kohtu tööpiirkonnas määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tähenduses (vt kohtuotsus Melzer, EU:C:2013:305, punkt 40).

- 51 Järelikult ei võimalda kõnealuse määruse artikli 5 punkt 3 määrata põhjustava sündmuse koha alusel kindlaks pädevust arutada selle liikmesriigi kõlvatu konkurentsi vastasel seadusel põhinevat vastutuse tuvastamise hagi, kelle kohtu poole on pöördutud, kahju ühe oletatava tekitaja vastu, kes ei ole kohtu tööpiirkonnas, kelle poole on pöördutud, vastavat tegu toime pannud (vt kohtuotsus Melzer, EU:C:2013:305, punkt 41).
- 52 Samas ei ole vastupidi kohtuotsuse Melzer (EU:C:2013:305) aluseks olnud asjale eelotsusetaotluse esitanud kohus põhikohtuasjas esitanud küsimust kõnealuse määruse artikli 5 punkti 3 tõlgenduse kohta ainult selleks, et määrata kindlaks Saksa kohtute pädevus väidetava kahju põhjustava sündmuse koha alusel.
- 53 Seetõttu tuleb kontrollida ka seda, kas sellistel asjaoludel, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, kus väidetava kahju oletatavad tekitajad on pannud teo toime erinevates liikmesriikides, võimaldab määruse nr 44/2001 artikli 5 punkt 3 määrata kahju tekkimise koha järgi kindlaks selle liikmesriigi kohtu pädevuse arutada vastava liikmesriigi kõlvatu konkurentsi vastasel seadusel põhinevat vastutuse tuvastamise hagi, kelle kohtu poole on pöördutud, kahju ühe oletatava tekitaja vastu, kes ei ole kohtu tööpiirkonnas, kelle poole on pöördutud, vastavat tegu toime pannud.
- 54 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on kahju tekkimise paik see koht, kus saabus lepinguvälist vastutust kaasa tuua võiva teo tagajärg (vt kohtuotsus Zuid-Chemie, C-189/08, EU:C:2009:475, punkt 26).
- 55 Mis puutub intellektuaal- ja tööstusomandi õiguse rikkumistest tulenevasse kahjusse, siis on Euroopa Kohus täpsustanud, et kahju saab teatavas liikmesriigis tekkida vaid juhul, kui selles liikmesriigis on väidetavalt rikutud õigus kaitse all (vt kohtuotsused Wintersteiger, C-523/10, EU:C:2012:220, punkt 25, ja Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, punkt 33).
- 56 See nõue on ülekantav asjaoludele, kus vaidluse all on sellise õiguse kaitse kõlvatu konkurentsi vastase siseriikliku seaduse abil.
- 57 Seega tuleb leida, et asjaoludel, nagu on kõne all põhikohtuasjas, võib selle seaduse rikkumist käsitleva asja esitada arutamiseks Saksa kohtutele, niivõrd kui muus liikmesriigis toimunud sündmus on toonud kaasa või võib tuua kaasa kahju selle kohtu tööpiirkonnas, kuhu on pöördutud.
- 58 Sellega seoses tuleb kohtul, kelle poole on pöördutud, talle esitatud asjaolude põhjal hinnata, mil määral võis parfüümi „Blue Safe for Women” Belgia territooriumil toimunud müük Stefan P-le rikkuda Saksa kõlvatu konkurentsi vastase seaduse sätteid ning seeläbi tuua kaasa kahju selle kohtu tööpiirkonnas.
- 59 Eelnimetatud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et väite korral ühenduse kaubamärgiga kaitstud tähist õigusvastaselt kasutava võrdleva reklaami ja selle kõlvatu kopeerimise kohta, mis on selle liikmesriigi kõlvatu konkurentsi vastases seaduses, mille kohtu poole on pöördutud, keelatud, ei võimalda see säte määrata selle siseriikliku seaduse rikkumisest tulenevat kahju põhjustava sündmuse toimumise koha alusel kindlaks selle liikmesriigi kohtu pädevust, kui asjaomase teo kohtusse kaevatud oletatav toimepanija ei ole vastavat tegu ise seal toime pannud. See-eest võimaldab nimetatud säte sellisel juhul määrata kahju tekkimise koha alusel kindlaks pädevuse arutada kõnealusel siseriiklikul seadusel põhinevat vastutuse tuvastamise hagi, mis on esitatud muus liikmesriigis asuva isiku suhtes, kes on selles liikmesriigis väidetavalt pannud toime teo, mis on selle kohtu tööpiirkonnas, kelle poole on pöördutud, toonud kaasa või võib tuua kaasa kahju.

Kohtukulud

- ⁶⁰ Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta artikli 93 lõikes 5 esitatud mõistet „selle liikmesriigi kohtud, kus rikkumine on toimunud” tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus kaubamärgiõiguse rikkumise objektiks olev kaup müüakse ja antakse üle teatava liikmesriigi territooriumil ning ostja müüb selle edasi muu liikmesriigi territooriumil, ei võimalda see säte määrata kindlaks kaubamärgirikkumisest tuleneva hagi arutamise pädevust, mis on esitatud esialgse müüja suhtes, kes ei ole liikmesriigi, mille kohtule hagi on esitatud, ise ühtki asjaomast tegu toime pannud.
2. Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades artikli 5 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et väite korral ühenduse kaubamärgiga kaitstud tähist õigusvastaselt kasutava võrdleva reklaami ja selle kõlvatu kopeerimise kohta, mis on selle liikmesriigi kõlvatu konkurentsi vastases seaduses (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb), mille kohtu poole on pöördutud, keelatud, ei võimalda see säte määrata selle siseriikliku seaduse rikkumisest tulenevat kahju põhjustava sündmuse toimumise koha alusel kindlaks selle liikmesriigi kohtu pädevust, kui asjaomase teo kohtusse kaevatud oletatav toimepanija ei ole vastavat tegu ise seal toime pannud. See-eest võimaldab nimetatud säte sellisel juhul määrata kahju tekkimise koha alusel kindlaks pädevuse arutada kõnealusel siseriiklikul seadusel põhinevat vastutuse tuvastamise hagi, mis on esitatud muus liikmesriigis asuva isiku suhtes, kes on selles liikmesriigis väidetavalt pannud toime teo, mis on selle kohtu tööpiirkonnas, kelle poole on pöördutud, toonud kaasa või võib tuua kaasa kahju.

Allkirjad